

Segona época de

L'ART DEL PAGÉS

Periódich agrícola independent.

PORTA-VEU DE LA CLASSE AGRICULTORA Y DEFENSOR
DELS INTERESSOS RURALS.

LOS DEFENSORES DE NOSTRAS HORTAS. — (La Pagesia. — N.º 185 de 1895.)

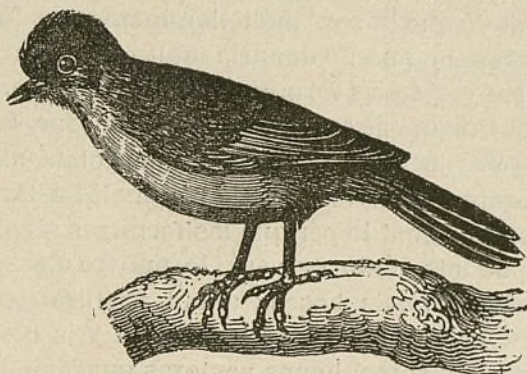

Figura 438. — Tayarol de cap negre, Carbonera ó Cap negre (*curruca atricapilla*).

LO PUÓ DELS ARBRES FRUYTERS.

Las formigas no portan lo puó als arbres fruyters. — ¿Qué hi van á fer las formigas als arbres (fruyters) en que hi ha puó? — Clases de puó. — Perjudicis que causa. — Modo de desenrotllarse. — Remes.

Es una creencia molt arrelada entre 'ls pagesos de Catalunya, y difícilment se 'ls hi farà entendre lo contrari, que 'l puó que viu sobre 'ls arbres fruyters xuclant la seva sava, es produhit per las formigas. Aixís es que tots los seus esforços se dirigeixin á impedir que las formigas pugin als arbres, procurant interceptárloshi 'l pas per mil medis á quin més enginyosos, pero en vá, porque las formigas acaban per atravessarho tot. La

COLABORADORS.

Dr. D. Casimiro Brugués, professor químic.
D. Joseph Bayer y Bosch, enginyer.
» Frederich Benessat, químic.
» Geroni Bolivar, enginyer.
» Mariano Capdevila y Pujol, enginyer.
» Joseph Camp y Pradell, propietari rural.
» Pau Estruch, viticultor.
» Manuel Gispert, enginyer.
» G. J. de Guillen-García, enginyer.
» Joseph Mas, agricultor.
» J. Maspons y Camarasa, escriptor.

D. Rafel Mir, viticultor.
» Joan Miravent y Colomer, viticultor.
» Emili Pascual y Amigó, agricultor.
» Joseph Porta, professor veterinari.
» J. Pradell, agricultor-propietari.
» Leopoldo Rius, viticultor.
» Ramon Roigé, farmacéutich.
» Emili Tarré, naturalista.
» Manuel Terré y Cirera, metje.
» Antoni Torrents y Monner, périt químic.
» Anton Ubach y Soler, ampelógrafo.

DIRECCIÓ: D. Francisco X. Tobella de Argila, périt agrónomo.
Primpesa, 11, 3.ª — BARCELONA.

La suscripció se paga per anyadas de 5 pessetas y á la bestreta, al carrer del Bou de la Plassa Nova, n.º 13, papereria.

Ayuntamiento de Madrid

ANUNCIANTS.

Maquinaria agrícola.

Albert Ahles.
Valls germans.
Enrich Soler.
M. Salvatella.
Moratones y C.ª
Máquinas per'empeltar

Guanos y adobs, sulfres y sulfats.

J. Alesan.
Permanent nitrate committee.
Amadeo Cros.
Sofre gris de Biabaux.

Ceps americans.

Estació Ampelográfica Catalana.
Martial Ombrás.
Mir, Romeu y C.ª
Ceps americans per vendre.

Arbres.

Joseph Tobella.
Joan Camprubí.

Varios.

Liniment Boyer-Michel
La Catalana de Segurs.
Talpicida-Almera.
Turtós de coco y de llinosa.
Banch Vitalici de Catalunya.
Fábrica de vidriería de Joan Vilella y C.ª
Apicultura movilista ó moderna.
Protector de suro pera empeltar las vinyas, per J. Rabasa.
Mástic vegetal inalteredable.
Successor de A. Bosch.

Llibres.

Construcciones éindustrias rurales.
Biblioteca Agrícola Catalana de L'Art del Pagés.
Reglas prácticas pera obtenir bons olis.

SUMARI:

Tayarol de Cap negre (fig. 438) — Lo puó dels arbres fruyters, per J. Barrera — Replanteig de vinyas á Catalunya (continuació), per J. Aguilera.
VARIETATS. — ¿Pagesos... ó propietaris? per Jaume Ramon.
NOTICIAS Y CULLITAS, FIRMES Y MERCATS. — Exposició Universal de Bruselas. — Congrés vitícola. — Empelts á tap de suro. — Unión agrícola de Manresa y su Comarca. — Incubació dels ous. — Contra 'l black-rot. — Conservació dels melons. — Espiga de Francolí. — Seu d' Urgell. — Valls. — Vilafranca del Panadés. — Vilanova y Geltrú. — Fira de Manresa. — Mercats de Figueras, Granollers, Olot, Sant Celoni, Vendrell, Vich, y Barcelona. — Cria lucrativa del cerdo. — MERCATS.

causa d' aquest error es que no 's troba un arbre ab puó que al mateix temps no estigui cusit de formigas, ni un arbre lliure de puó en lo que s' hi vegin gayres formigas; com també lo desconèixer la historia ó manera d' engendrarse y desenrotllarse 'l puó. No son las formigas qui portan lo puó als arbres, sino que es lo puó qui hi fa acudir las formigas.

Donchs, qué hi van á fer las formigas en los arbres en que hi ha puó? Si s' examina 'l puó ab un compta-fils y fins á simple vista, se li veurán com duas púas al cap-de-vall de la esquena, una á cada costat; aquestas púas venen á ésser los mugrons de unas mamellas ficadas dintre 'l cos del puó que destilan un such ensucrat de que 'n son molt llemineras las formigas negras ó puoneras. Lo puó ne donaría molt poch de sí, pero munyit per las banyas de las formigas, que com tothom pot observar, están contínnament fregantli la esquena, ne trau en més cantitat, y quan ja se 'n ha format una goteta al extrém del mugró, la formiga muniyidora se la beu molt llestament. Ja tením, donchs, averiguat lo per qué las formigas s' estableixen en los arbres apuonats. Com se veu, lo puó ve á ésser lo que un remat de cabras, quals boscos ahont pasturan es l' arbre y quals pastors las formigas que las munyen y 's beuhen la llet. Aquestas formigas com á bonas pastoras guardan lo remat del llop, llibertantlo del seu més terrible enemich, aixó es, d' uns petits escarbats voladors anomenats científicament *coccinellas* y vulgarment *marietas*, de la grandaria y forma de mitja bessa, de color vermell ó groch y molt lluhents ab varis punts negres sobre la esquena. Tant aquestos escarbats com las cucas que surten dels ous que ponen sobre 'ls arbres s' alimentan de puó, fentne una gran destrossa. Per aquest motiu lo puó es escàs en los paratjes ahont no hi ha formigas puoneras. Las formigas son, donchs, la causa de que abundi tant lo puó y al mateix temps de que aquest estragui tant los arbres, ja que á no ésser las formigas lo puó se contentaria ab l' aliment precís per lo seu desenrotllo, pero tenint de mantenir las formigas, que atesa la vida activa que portan menjan molt, necessitará xuclar molta més sava com necessita menjar més una cabra que cria. A la entrada de la primavera, quan encara ha de naixer lo puó, no

SOFRES GARANTITS. *Flor de sofre.* — Barreja de sofre y sulfat de coure. — *Mata-oidium sulfatisat.* — *Estactia cypriica.* — *Sulfat de coure garantit.*

Poivo català contra l' Oidium y Mildiu.

Magatzém de drogas J. ALESAN, carrer de Freixuras, 23.—BARCELONA.

GUANOS Y ADOBS PERA LAS TERRAS

Premiats en 14 Exposicions nacionales y extrangeras.

GUANO AMONIACH FIXO.

(ADOB COMPLERT APlicable A TOTS LOS CULTIUS).

ADOB ESPECIAL PERA LLÍ, CANEM, RAMI,
y demás plantas textils.

ADOB PERA BLATDEMORO Y CANYA DE SUCRE.

— ENSOFRAT ECONÓMICH DE LA VINYA —

ab los polvos **MATA-OIDIUM** — *Resultats pràctichs y segurs.*

Depòsit: carrer Freixuras, 23, magatzém de drogas J. ALESAN. — Barcelona.

Ayuntamiento de Madrid

GUANOS Y ADOBS

PERA LAS TERRAS.

Premiats en 14 Exposicions nacionales y extrangeras

Magatzém de drogas J. ALESAN.
Freixuras, 23, Barcelona.

trobant las formigas en los arbres puó de qui mamar, buydan los borrons que están per esclatar, causant ab aixó un gran perjudici á la brotada del arbre.

Lo número d' especies de puó es molt gran y constituheixen lo género *Aphis* de la ciencia. A Europa sol, ja se 'n coneixen més de quatrecentas y casi pot dirse que cada planta te 'l seu puó especial de la que 'n porta 'l nom. Aixís dihem puó del presseguer, del cirerer, de la prunera, etc. No obstant, lo puó propi d' una planta pot viure també sobre algunas altrás, com lo puó dels pésols viu sobre las vessas y moltas altrás llegums. No totas las especies de puó son fillas de nostre país: algunas nos han vingut d' América, patria de las principals plagas de la agricultura. Tal es lo puó llanut de las pomeras que acaba de fer perdre aquest importantíssim arbre. Entre las diferentes classes de puó n' hi ha algunas quals individus viuen reunits en grans colonias dintre d' unas bossas produhidas per la seva picadura en las fullas del olm, mata y altres arbres. Lo saltricó, que porta aquest nom porque te la facultat de saltar, va cubert d' una materia cotonosa, no te púas á la esquena y treu las gotetas llepissosas per l' ano. No pertany al género *Aphis* sino al *Psylla*.

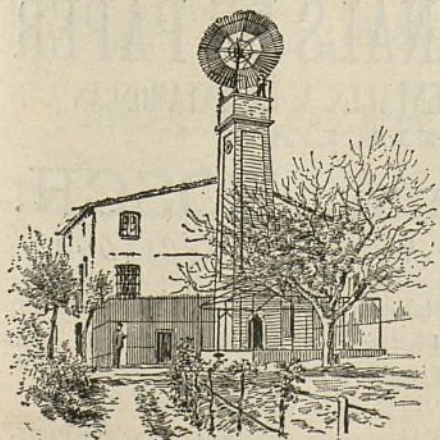
Lo mal que fa 'l puó en los fruyterars no te ponderació. Se clava ab lo bech en las fullas, brots y ponsellas dels arbres, xuclántlosi la sava destinada á nutrirlos y desenrotllarlos, y si no 'ls arriba á matar, los atropella de mala manera, lo que fa que la fruyta no tinga cap estima. Contribuheix en aixó la materia llepissosa que deixa sobre las fullas, y que, cubrintlas á modo d' un barnís, no las deixa respirar be. Lo puó llanut de las pomeras es lo pitjor de tots; la seva picadura produheix á las brancas una inflamació que 'ls fa sortir berrugas, las que, impeding la circulació de la sava, acaban per secarlas.

Lo puó se desenrotlla de diferent manera que 'ls demés insectes. Aquestos regularment ponen ous dels que 'n neixen cuchs que, una vegada feta la creixensa, se converteixen en crisálidas y d' aquestas crisálidas ne surt l' insecte perfecte ó papallona.

En lo puó tot passa d' altra manera. A últims de la tardor se

Hi ha pera vendre una gran partida de RESIDUOS D' UNA INDUSTRIA, molt útils com adobs pera la vinya y garrofers y de resultats probats, que se donará á bon preu.

Informarán en la Administració de L' ART DEL PAGÉS, Primpcesa, 11 y 12, Barcelona.

MOLINS DE VENT per regar, per serrar y per moldre.
TAMBÉ SE FAN

SENIAS DE ROSARI que ab un petit animal donan un doll d' aygua per poguer regar á tesa.

RODAS PER REGAR, per molins y per fábricas.

TURBINAS PER MOLÍ y electricitat.

ARIETS y tota mena de máquinas per aygua.

ENRICH SOLER.

Ausias March, 149, BARCELONA.

Ayuntamiento de Madrid

CEPS AMERICANS
PER VENDRE.

LOTS y GUIRAUD.

Primpcesa, 12, entr.º

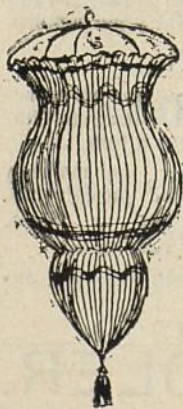
veuen encastrats en los branquillons dels arbres uns ous molt petits, que, á primera vista, un los pren per excrements de puó. Aquestos ous passen l' hivern resistint molt be las glassadas y á la entrada de la primavera neix d' ells lo puó petit que va á fixarse ab lo bech en los borrons ja esclatats. Aqueix puó sols tarda deu ó dotze días en fer la creixensa complerta y desseguida comensa á pòndre sense necessitat de mascles (que ni tant sols n' hi ha en aquella época), no ous, sinó puó viu ab camas y bech igual en un tot al que havia nascut dels ous d' hivern, y com ell, un cop ha adquirit lo degut desenrotllo, pon també puó viu; y aixó 's repeteix durant varias generacions successivas. Cada animalet muda quatre vegadas de pell durant la creixensa y després pon de 3 á 7 petits cada día per espay de duas setmanas formant un total d' uns vuytanta fills. De modo que un sol ou d' hivern pot donar origen durant tota la temporada fins á la tardor vinenta, á un sens número de milions de individus. Aixó explica perque un arbre se cubreix tan ràpidament de puó. Las primeras postas de cada generació donan un puó sense alas, pero de las últimas ne surt un puó que si be no te alas en un principi, n' hi neixen més tart y per medi d' ellas se 'n va á fundar nous remats á altre part, ahont se multiplica de la mateixa manera que 'l puó ordinari. Si no vingués l' hivern, lo puó se reproduhiria indefinidament per aquest sistema, com s' observa en los invernacles; pero per fortuna de la especie los primers frets cambian lo modo de reproduhirse, naixent allavors un puó, que, un cop desenrotllat se converteix en un mascle ó en una verdadera femella. Los mascles de la major part d' especies portan alas, las femellas may. Los mascles s' aparían ab las femellas y aquestas ponen després un ou que es l' ou d' hivern. En lo puó llanut de las pomeras, la última generació, una vegada ha fet la posta de mascles y femellas, no mor tota, sino que una part baixa per lo tronch y va á refugiarse en las arrels, á bastanta fondaria, pera resguardarse del fret, y á la primavera propvinenta torna á pujar pera fundar novas colonias juntament ab los ous que hi deixaren las femellas.

Alguns comparan lo puó á una planta delicada, que mataria 'l fret. Aquesta planta neix d' una llevor (aixó es, d' un ou); des-

GRAN ESTABLIMENT D' HORTICULTURA
de JOAN CAMPRUBÍ, en Sant Joan Despí.
Gran colecció d' arbres de tota mena de las millors classes trovarán los que 'ns homin ab sas demandas. — Los criaderos están situats á poca distancia de Barcelona, aprop del baixador de Sant Joan Despí, sobre la via férrea de Tarragona y locant á la carretera de Sant Boy del Llobregat.
Pera las demandas, dirigirse á JOAN CAMPRUBÍ, horticultor.
Sant Joan Despí.—Barcelona (Espanya).—Sant Joan Despí.

✠ Pera cerciorarse de la veritat de nostre anunci, nos será molt agradable una visita de nostres clients als establiments de producció.

JOAN CAMPRUBÍ
HORTICULTOR.
Sant Joan Despí.
Barcelona (Espanya).

FÁBRICA DE FANALS DE PAPER

GLOBOS AEROSTÁTICOS, VENTALLS Y ESPANTAMOSCAS
de A. MILLAT

Successor de A. BOSCH.

Carrer del Bou de la Plassa Nova, 13. - BARCELONA.

Se venen gots de vidre de tots colors per il·luminacions ab sos corresponents velots de cera en lloch del oli, per ser més net y més económic, y cadeneta pera penjarlos. — Serpentinats y paperets retallats de varios colors pera professons y festas.

NOTA. — Aquesta casa está encarregada de cobrar las anyadas de L' ART DEL PAGÉS.

prés treu brancas (ó fills); aquestas ne treuhen d'altras y aquestas d'altras novas fins que per fi las estremitats de las últimas treuhen ponsellas (fills que s'han de convertir en mascles y femelles) que floreixen (s'aparian) y fan grana (ous), grana que resisteix l'hivern y dona á la primavera próxima plantas novas (puó nou).

Lo puó ordinari no es difícil de combatre. Un dels remeys més segurs pera matarlo es arruixar l'arbre ab una infusió, com qui fa té, de puntas de cigarro ben desfetas al 5 per 100; aquesta aygua es completament inofensiva per los brots més tendres y es mortal pera 'l puó. Una disolució de sabó moll al 3 per 100 produheix lo mateix efecte. Lo puó llanut costa més de exterminar. Se consegueix disminuhir sa multiplicació arruixant la pomera ab un such compost de 2 lliuras de sabó, 4 porrons de petroli y 88 d'aygua. Hi ha qui al hivern pinta l'arbre ab una lletada de cals y sofre y fa un soch al vol de la soca colganthi cals. Altres á la tardor, cullida ja la fruyta, l'arruixan ab una disolució al 1 ½ per 100 d'ácid oxálich. Alguns suposan que las pomeras fetas entre sebas y alls, ó si portan enredadas caputxininas, quedan lliures de puó.

JACINTO BARRERA.

REPLANTEIG DE VINYAS Á CATALUNYA.

Conferencia donada en l' Ateneo Barcelonés per D. Joaquim Aguilera. (1)

(Continuació.)

No es sols la vinya la única planta que, reproduhintla per estaca, ha ocasionat la seva mort. Lo taronjer que durant molts anys en la costa de Llevant se reproduhia per medi d'escorrajeta, es á dir, per excissió, va contraure una malaltia en las arrels coneguda ab lo nom de fugás, que acabá ab la vida de tots. L'úlich medi de salvar aquets arbres en aquella comarca es ferlos de llevar de taronjer agre.

(1) Vegis los números 598 y 599.

VINYAS AMERICANAS Y EUROPEO-AMERICANAS

GRANS VIVERS DEL PANADÉS. Empelts, arrelats y estacas.

Sant Sadurní de Noya. — MIR, ROMEU Y C.^a — Sant Sadurní de Noya.

NO MAS FUEGO.- ¡70 años de buen éxito!

LINIMENTO BOYER-MICHEL.

Curación segura de los alcances, aistensiones, esguinces, esparavanes, sobre-huesos, alifafes, tumores lamparónicos, reumas, parálisis, debilidades de las piernas, claudicaciones, dilataciones sinoviales, contusiones, hidropesias, oftalmias y enfermedades de la garganta y del pecho. Asimismo se hace uso del Linimento Boyer-Michel en todos aquellos casos en que se aplica el hierro rojo, sobre el que tiene una ventaja inapreciable, que es no destruir la raíz del pelo, el cual vuelve á salir después de la enfermedad.

DEPÓSITO GENERAL EN FRANCIA,
J. Cormier y H. Péron. Châteauroux (INDRE.)

DEPÓSITO EN BARCELONA,
Alomar y Uriach, Calle de Moncada, n.º 20.

Ayuntamiento de Madrid

MIR, ROMEU
y Compañía.

S. Sadurní de Noya

Envian los catálogos y preus corrents de sos productes á qui 'ls demana.

SOFRE GRIS DE BIABAUX.

MINERAL FRANCÉS premiat en las Exposicions Universals e Internacionals d'Avignon, 1890; Lyon, 1894; Burdeos, 1895 y ab medalla d'or en la de Montpellier, 1896.

Destructió radical de las maluras de la vinya, *Oidium*, *Mildiu*, *Black-Rot*, *Rot*, *Blanc*, *Anthracosis*, etc.—Combat lo negre dels olivers, tarongers, llimoners y demés arbres fruyters; las maluras criptogàmicas de las verduras, especialment de la tomatera, y fa fugir dels horts y jardins los pugsos, orugas, formigas y demés insectes danyosos. —Economia notable, tant per lo seu baix preu com per la menor quantitat que se'n necessita.
Deposits: BARCELONA: Successor de B. Boñil y C.^a; Filis de J. Vidal y Ribas; J. Uriach y C.^a—Reus: Joan Vilella y C.^a; Joseph Gambús.—TARRAGONA: Emili Bessa.—TORROSA: Enrich Carpa.—VIAFRANCA DEL PANDÉS: Jaume Sabaté.—VILANOVA Y GELTRÚ: Viuda de Pere Carbonell.—SANT SADURNI DE NOYA: Antoni Font.

Y aixís te de succehir, puig apartantse de la lley natural, las especies desapareixen.

Se veu ab tota claretat que la resistencia aumenta en la vinífera prenent tipos més selvatjes, y que en l' americá disminueix sa resistencia com més nos acostém al productor directe que es necessariament fill de molts generacions d'excissió. Aquesta conclusió que en lo fondo jo reconech es una taujanada, te una importancia gran pera tots los que replantan ab ceps americans sas terras.

Tots sabéu lo capital que representa, los travalls y afanyes que porta avuy una vinya y de consegüent l'interés que per tots te l'assegurar-se de la resistencia del cep que hagi triat. Y com que no es práctic lo sembrarlo de llevor, no hi ha més remey que recorre á la reproducció per estaca, y com que una série indefinida de generacions per eix sistema poden dur, al meu entendre y 'ls fets ho confirman, una degeneració tal en lo sistema radicular de la planta que la fassi vulnerable á la filoxera, cal assegurar-se de que las plantas de que feu ús sían procedents ó be d'altras fillas de llevor ó á lo menos no gayre lluny d'ella y d'una resistencia y forsa assegurada.

Per aixó res millor que procurar-se un petit viver, cada hù á casa seva, no trayent estacas més que de las plantas més robustas y sanas y quina resistencia al pugó filoxerich haguén comprobat vosaltres mateixos.

Mr. Planchon divideix la vitis en duas grans seccions ó grups. La muscadina que comprén una sola especie, y la *Envitis*, que subdivideix en tres grups. Jo no parlaré més que dels dos que aquí teniu presents, que son los únics interessants al nostre objecte.

La *Vitis Rotundifolia* 's caracteriza per la forma de sas fulles, que es molt semblant á las fòsils que 's troban en los terrenos de la época *paleocena*. Viu en los boscos dels Estats del Sud-América; Mississipí, Alabama, Georgia. etc. Pren un gran desentrotillo y sa vegetació es vigorosíssima. Son cultiu ha dat naixensa á algunas varietats, essent la més coneguda 'l *Scu-pernong*. Mes per los agricultors no ofereix cap interés práctic, puig com á productor directe no te aplicació, no sols per

BANCH VITALICI DE CATALUNYA. COMPANYIA GENERAL DE SEGURS SOBRE LA VIDA A PRIMAS FIXAS.

Capital de garantía 10.000.000 de pessetas.

Fins al 30 Juny de 1896 la Companyia ha contractat 18.222 pólizas assegurant capitals per 103.346.168'75 pessetas.

Fins al mateix día ha pagat per sinistres 4. 681.431'09 pessetas.

Direcció y oficinas generales:

BARCELONA.—Carrer Ample, núm. 64.

Ayuntamiento de Madrid

BIBLIOTECA AGRICOLA CATALANA de L' ART DEL PAGÉS.

Consta de 6 volums á 1 pesseta cada un.—*Príncepsa*, 12, entresol, Barcelona.

la mala calitat del vi, sino porque son fruyt no madura be en los nostres paissos. Y com á peu resistant no pot emplearse tampoco, puig no admet l' empelt. Sa resistencia á la filoxera es absoluta.

Las *Envitis* las divideix Mr. Planchon en dos grupos. Rahims de grá gros. Rahims de grá petit. En lo primer hi quedan compresas las especies següents: V. Labrusca, V. Candicans, V. Montícula, V. Lincecunia.

De la Labrusca ja de dit avans que no resisteix la filoxera. Es inútil, donchs, parlarne.

La Candicans se troba en estat selvatje en l' Estat de Texas. Es resistant á la filoxera, mes la dificultat de reproduhirla per medi d' estacas fa que no se l' hagi aprofitat com á peu.

Montícula. Poch estudiada encara. No obstant avuy te interés per los híbrids que ha donat ab lo Berlandieri; puig son plantas que 's solen trobar juntas. Aquets híbrids tenen gran importancia, per la seva resistencia á la clorosis.

Lincecunia. No te interés práctic, per sa difícil aclimatació.

Lo segon grupo comprén las vitis següents: Estivalis, Riparia, Rupestris, Cordifolia, Foexana, Berlandieri, Arizonica, Californiana, Cinerea, Ceribea.

Fora l' Estivalis que no es resistant, todas las demás ho son. Mes ja sia lo poch estudiadas ja la dificultat de reproduhirse moltes d' ellas per estaca, fa que prácticament tingan sols interés la Riparia, la Rupestris y l' Berlandieri. La Cordifolia y Cinerea, la tenen per los molts híbrids á que han dat naixement.

Aquí vos presento un exemplar de Riparia. Es verdadera-ment la reyna dels ceps americans. Sa resistencia á la filoxera está comprobada en la práctica per lo fet de que hi ha vinyas de vint anys d' existencia que vegetan perfectament. De cap altre cep americá pot ferse una afirmació tan absoluta. Se reproduheix molt bé per estaca, admet l' empelt d' un modo admirable. Agreguéu á aixó que dona una producció superior á tots los altres ceps americans. Los francesos, que son los que la varen portar á Europa, com tots los altres ceps americans, seleccionant la selvatje, han obtingut distintas varietats que tots vosaltres hauréu vist anunciadas en los catálechs Gloria, Gran Gla-

MÁQUINAS PARA EMPELTAR DE 4 Á 5 MIL CEPES DIARIS

PREU: 75 PESSETAS UNA

Carrer de la Primpessa, 11, entressol, Barcelona. Rafia á 6 rals kilo.

GRAN ESTABLIMENT D' APICULTURA MOVILISTA Ó MODERNA.

E. DE MERCADER-BELLOCH: Córcega, 271, GRACIA. (Barcelona.)

Premiat en varias Exposicions nacionals y extrangeras.

Aquesta antigua casa, acreditada per la bondat de sos productos, ha adquirit novas máquinas que li permeten perfeccionar la fabricació de colmenas (buchs, ruscos ó arneras) y demás utensilis necessaris per lo seu maneig, y en particular la elaboració del panal artificial (bresca) que fabrica ab *cera pura d' abellas*. S' envian catálechs gratis á qui 'ls demani. La casa s' encarrega de la formació de pressupostos é instalació de colmenars.

El Colmenero Español.

Órgano oficial de la Societat Espanyola d' Apicultura, periódich dedicat exclusivament al cultiu de las abellas.

Director-Propietari: **E. DE MERCADER-BELLOCH.**

Fa cinch anys que se publica, y surt cada mes per quaderns de 16 páginas ab cuberta.

Preu de suscripció: 5 pessetas al any.

GUÍA DEL APICULTOR BRITÁNICO, per Mr. Th. Wm. Cowan, traduht al espanyol per E. DE MERCADER-BELLOCH. 2 pessetas en rústica y 2.50 encuadernat en mitja pasta. Se ven en la Administració del *Colmenero Español*, Córcega, 271, Gracia, en las principals llibrerías d' Espanya y en lo Consultori-Mostrari Agrícola, carrer de la Primpessa, n.º 12, entressol. — BARCELONA.

CONSTRUCCIONS É INDUSTRIAS RURALES
per D. JOSEPH BAYER

Quedant poch exemplars d' aquesta tan útil obra per tots los propietaris rurals, diferentes vegadas anunciada en aquesta Revista al preu de 10 pessetas exemplar, y desitjant son autor realisar en breu plaso los que li quedan, ha resolt fer una rebaixa del 20 per 100 per tots los suscriptors á L' Art del Pagés que passin á recullir dita obra en lo Consultori-Mostrari Agrícola, Primpessa, 12, entressol, cossintantlosi solament 8 pessetas los dos tomos.

bre, Raymond, etc. Lo Congrès Agrícola de Montpeller, y jo abundo en lo mateix modo de pensar, las considera totes igualment bonas mentres tingan fulla grossa, que sembla es lo distintiu comú á totes las bonas Riparias. Malgrat totes aquestas bonas qualitats, la Riparia no prospera bé en tots los terrenos. En los calissos mor de clorosis, en los argilosos massa compactes viu raquítica y fa difícil ó impossible son empleo com á peu resistant.

Desgraciadament á Catalunya abundan aquestas duas menas de terras y no 's pot aconsellar son empleo més que en las terras graníticas de poca cals (menos d'un 15 per 100), en las lleugerreras y fondas ó bé en las llicorellas no calissas. En una paraula, tot propietari que en sa finca no tinga terrenes calís ni massa compacte, que no dubti ni busqui altra mena de cep que la Riparia.

Lo Rupestris avuy es la vitis americana més solicitada per los plantadors, sens dubte per lo gran desenrotllo que prenen algunas varietats y ésser propietat de vegetar en las terras més secas y pobres. Las seleccions més notables del Rupestris y que tenen més interès son: lo Rupestris Martin, lo Guiraud, (metálica), Lot ó Monticola, Mision, Rupestris fusta roja, Ganzin, etcétera, sense comptar los molts híbrids á que ha donat lloch, ja ab altres especies americanas, ja ab la vinífera y que tenen una importancia especial per los terrenos calissos.

Lo Martin, qual exemplar podéu veure demunt de la taula es una planta preciosíssima. Més que resistant, es immune á la filoxera. Se reproduheix perfectament d'estaca com tots los Rupestris, dona bona producció, á voltas tant com la Riparia. No te més inconvenient sino que es una mica difícil d'empeltar, lo que potser sia degut á la duresa de la seva fusta, lo que fa s' aconselli 'l seu empleo en climas humits. Es molt sensible á la cals, no n' admet pas més que la Riparia. Es la planta tipo dels terrenos compactes no calissos.

Lo Guiraud (fullas metálicas) te gran desenrotllo. Es una mica repelós d'admetre l'empelt; te molt bona producció, resistencia á la filoxera assegurada y sobre tot una qualitat que 'l fa més apreciable encara, una gran resistencia al calís. Es la

Estació Ampelogràfica Catalana.

CEPS AMERICANS. -- HÍBRIDS LOS MÉS RESISTENTS Á LA FILOXERA. -- VARIETATS EUROPEAS EMPELTADAS SOBRE PEU RESISTENT. ESCOLA PRÁCTICA D' EMPELTADORS la primera creada en Espanya.

Esta publicat lo Catàlech número 10 corresponent á 1895-96 que 's remeterá oportunament á qui 'l solliciti.

Per demandas, informes y noticias, dirigirse á D. ANTON UBACH SOLER, (propietari) TARRASSA.

ESTACIÓ
AMPELOGRÀFICA
CATALANA.

Dirigirse á Don

Anton Ubach Soler
PROPIETARI.
TARRASSA.

VALLS GERMANS ENGINEERS CONSTRUCTORS.

TALLERS DE FUNDICIÓ Y CONSTRUCCIO, FUNDATS EN 1854.

Carrer de Campo Sagrado, 19, (ensanxe Ronda de S. Pau). — BARCELONA.

Premiats ab 23 medallas d' or y plata, 3 Grans diplomas d' Honor y 2 de progrés per sas especialitats.

Maquinaria é instalacions complertas, segons los últims adelantos, pera
Fàbricas y molins d' oli, pera petitas y grans cullitas, prempsas hidràulicas, d' engranatxes, de molineta ó palancas, etc., etc. — Fàbricas de fideos y pasta pera sopa, mogudas per caballeria y per motor. — Fàbricas de xocolates, en petita y gran escala, mogudas á bras, per caballeria y per motor. — Fàbricas de farinas y sos anexos de molineria. — Prempsas pera vins, bombas pera trafegar, etc., etc. — Màquines de vapor, motor á gas, turbinas, torns, bógits, etc., etc. — Especialitat en prempsas hidràulicas y de totes classes, pera totes las aplicacions, ab models de sos sistemas privilegiats. — La casa ha verificat y segueix montant continuament instalacions en tot Espanya, América y extranger. Numerosas referencias.

DIRECCIÓ PER TELÉGRAMAS:

VALLS.-Campo Sagrado.-BARCELONA.

Teléfono núm. 595.

planta tipo dels terrenos montanyosos, magres, poch fondos y que no passin d' un 20 á 25 per 100 de cals.

Lo Lot ó Monticola, apesar de que molts autors diuen que es un híbrit y no especie pura, y aixís sembla pot deduirse del exámen de las arrels que son bastant carnosas, en cambi la fulla y sarment son las d' un Rupestris. Deixant á part aquesta cuestió, es indubtable que 'l Lot es lo Rupestris de més resistencia al calís y d' una vegetació més espléndida. Aquestas duas circumstancias, més la d' admetre l' empelt ab una facilitat superior á totes las altrás menas d' América, explica 'l favor que ha obtingut del públich tant aquí com á Fransa y que sigui una de las plantas que 's cotisin més caras. Las circumstancias que avans he anomenat fan d' aqueixa planta un bon peu per replantar totes aquellas terras primas y secas que no passin d' un 45 per 100 de cals, máxim de resistencia al calís que prudentment se li pot concedir.

Jo entench que gracias á la seva popularitat (diguemho aixís) se fa ús del Lot en punts y terras ahont estarian indicadas Riparias ó be Rupestris d' altrás menas per ésser terras grossas y poch calissas, y altrás plantan Lots en terras que contenen un 60 ó 70 per 100 de cals, corrent lo perill aquets últims de que la clorosis acabi al últim ab las sevas plantacions.

Y á tots dech advertir que fins suposant al Lot una resistencia absoluta á la filoxera, negada avuy per molts autors y vinyatayres, es de totes las plantas americanas un cop empeltada la menos productiva y ab aixó están conformes tots, absolutament tots los que han observat comparativament la seva producció. Aqueix fet disminuheix molt en concepte meu la importancia que 's dona á aquesta planta, sobretot tenint en compte que en los terrenos calissos que es precisament allà ahont pot prestar més serveys, hi ha alguns híbrids dels que després parlaré que reuneixen tal volta millors condicions.

Lo Rupestris Mision jo no he tingut ocasió de coneixel, mes los práctichs aconsellan son ús en las terras argilosas molt compactes.

(Seguirá.)

● ● FÁBRICA DE VIDRIERÍA ● ● ESPECIALITAT PERA ENVASOS DE VINS, LICORS, ACIDS, AYGUAS MINERALS Y DEMÉS.

— 83 — DE JOAN VILELLA Y COMP.^a

Fábrica á S. Martí de Provensals (Poble Nou).—Despaig: Carrer del Comerç, 43, entressol, 1.ª—Barcelona.
Aquesta fàbrica s'ha montat pera provehir los envasos que necessitan las fábricas de productos químicos, com son bombonas y altres grans envasos pera aquesta industria; pera provehir als exportadors y agricultors que se dedican als envasos de vins en botellas-tipos jerezanas, bordelesas, burgonyesas, champagnes, sidras, etc.; pe'ls fabricants de licors, com son vermouths, cognacs, etc.; pe'ls fabricants de berrindas, gaseosas y cervezas y per los propietaris de manantials pera las sevas ayguas medicinals.—La casa envia dibuixos y preus á las personas que ho sollicitin. FÁBRICACIÓ ESPECIAL DE GARRAFONS.

LA CATALANA.

SOCIETAT DE SEGURS CONTRA L' INCENDI Y LAS EXPLOSIONS

A PRIMA FIXA,

domiciliada en Barcelona: Dormitori de S. Francesch, n.º 5, en la casa de sa propietat.

Tant per son capital y reservas, que es de 30 milions, com per esser l' única societat en un tot catalana de las de la seua indole, ha merescut la confiança del públich y sobre tot dels catalans amants de la terra, que no volen cercar fora de casa lo que en sa casa tenen de tota garantia, de manera que comptant 32 anys de vida en 31 Desembre 1896 tenia assegurats capitals que suman

550.741,848'06 pessetas

y ha pagat per 4.413 sinistres

5.803.943'11 pessetas.

Son Director es D. Ferran de Delás, ex-diputat á Corts, Abogat y propietari.
LA CATALANA se troba representada en totes las poblacions importants d' Espanya.

Ayuntamiento de Madrid

FÁBRICA DE VIDRIERÍA

de Joan Vilella y C.^a

FÁBRICACIÓ ESPECIAL DE GARRAFONS.

Comers, 43, entressol, Barcelona.

EN LA CASA TOBELLÀ

coneguda per
CASA REIG

DE

Sant Pol de Mar,

se venen taron-
jers empeltats
sobre peu agre,
pomeras, pe-
reras, presse-
guers, pláta-
nos y polls pera
passeig á preus
módichs.

Sarments y
arrelats de las
millors classes
de ceps ameri-
cans.

DIRECCIÓ:

J. Tobellà y Soler

S. Pol de Mar

ó

J. Tobellà y Argila

Primpeesa, 11, 3.er, 1.^a

BARCELONA.

NOVAS MÁQUINAS

PERA

MOLDRE OLIVAS,

AB PATENT D' INVENCIÓ
PER 20 ANYS,

de

Marcelino SALVATELLA

CONSTRUCTOR.

Tortosa.

Despinyoladoras y trin-
xadoras d' olivas, cinias,
bóijts, trepitjadoras de
rahims, prempsas y al-
tres máquinas agrícolas
premiadas en varias ex-
posicions.

VARIETATS.

¿PAGESOS..... Ó PROPIETARIS?

Al publicarse la llista de delegats que concorregueren á la As-
samblea de Girona, ab molt acert se posá al costat de cada nom la
professió del individu, notant que molts d' ells s' anomenavan
propietaris. Ni un tant sols dels 312 que enclou la llista se posá
pagés de professió. Y no obstant alguns d' ells, á qui coneixém per-
sonalment y altres per referencia, no son altra cosa que veraders
pagesos.

¿Qué significa 'l nom apelatiu de *pagés*? Responga per nosaltres
lo diccionari Labernia que es avuy día lo que té més autoritat entre
nosaltres. Véus aquí la resposta: «Qui té hisenda al camp, y la cul-
tiva de son compte». De manera que, com se veu clar, la major
part dels que 's titulan propietaris son veraders pagesos, puig
gayre be casi tots ells tenen hisenda al camp y la cultivan pel seu
compte.

Á nostre humil entendre, la paraula propietari es més ambigua;
deu aplicarse més aviat als que posseheixen fincas urbanas, y com
se desprén de la anterior definició als que tenint predis rústichs
no 'ls cultivan per ells mateixos.

Com si lo esser *pagés* fos denigrant, d' una pila d' anys á
n' aquesta part que ve cayent cada día més en desús l' anomenarse
tal, substituhint tan gráfica paraula per la anfibològica de propietari
que podrá esser més de moda y fins tal volta *vesteix* més, pero que
no expressa 'l concepte d' una manera genérica com la que s' ha
anat desterrant. No sembla sino que á mida que de nostras vilas ha
anat fugint l' ayrosa barretina s' ha anat també perdent lo verdader
concepte que simbolisava.

Y notis que aquesta tendencia es general en tot lo primpeipat;
empero si 'ns hem fixat tant sols en los delegats de Girona es per-
que ells que tots portan verdader amor á Catalunya, més que cap
altre venen obligats á conservar tot lo que es verament catalá y
enclou l' esperit genuí de la terra.

Nostres avis, si eran pagesos, no sols aixís s' anomenavan al
preguntárlshi per llur professió, sino que fins ne feyan gala y á
orgull tenían lo serho. Llegeixis la documentació de mitj sigle
enrera y no 's trobará ni per remey qui 's diga esser propietari; y
en cambi al costat de la paraula *pagés* d' ofici la veyém algunas
vegadas seguida del envejat títol de «ciudadá honrat de Barcelona»
ó de «familiar del Sant Ofici», honorant ab tals títols tant al indi-
viduo com á la professió.

IMPORTANT AGRICULTORS.

Talpicida-Almera. Mata-taups

En forma de boletas y en pots de vidre expeném
aquet tòxich que la práctica de molts anys nos ha en-
senyat que es l' únich exterminador tant del TAUP
com de la RATA-TAUPERA vulgarment conegudas

las duas especies per TAUPS, los quals destruheixen los sembrats, tallant las arrels y fins los
tronchs com succeheix ab los ceps. causant danys de consideració als agricultors, de manera que
tots los medis empleats fins avuy día pera destruhirlos no han donat resultat.

Lo TALPICIDA-ALMERA es l' únich medi exterminador d'aquets animals, lo més barato y segur.

¡PROBÉULO Y VOS CONVENCERÉU!

Preu del pot de 100 bolas, 8 rals. — Se venen en lo Despaig Central: carrer de
Xuclá, 21, BARCELONA, FARMACIA ALMERA y en son Laboratori-Fábrica de SANT JOAN DE VILASSAR.

En nostra vila, per exemple, aixís com la confraria de Santa Agna era del menestrals, la de la Minerva era dels pagesos y ab molt d'orgull hi pertanyían y com á tals acompanyavan lo pas de la Soletat en la professó del Dijous Sant; y per tot arreu estavan ben separats los tres estaments de senyors, menestrals y pagesos, corresponent al primer las personas de carrera, al segón los que exercían algun ofici ó art lliberal y al tercer los que vivían de la terra; y estaban tan ben marcadas las classes y n' eran tant gelosos los que á cada una d' ellas pertanyían, que quan se usava la típica mantellina s' haguera guardat molt y molt la menestrals ó la pageda de posarsen altra que la blanca que á son bras corresponía, deixant la negra com á propia del senyoríu.

JAUME RAMON.

De *El Vendrellense*.

NOTICIAS, CULLITAS, FIRAS Y MERCATS.

Exposició Universal de Bruselas.

Ha sortit de Barcelona pera la Exposició Internacional de Bruselas lo Delegat en la mateixa, l' enginyer D. Marian Capdevila y Pujol, vocal secretari del Comité de Catalunya pera dit Certámen.

Esperém que nostre bon amich y col·laborador procurarà que 'ls productes catalans ocupin lo lloch que 'ls hi puga correspondre en la noble lluyta ab sos similars estrangers.

Congrés vitícola.

En lo que se proposan celebrar los agricultors de la comarca del Panadés, baix los auspicis de la Excm. Diputació Provincial de Barcelona, se someterán á estudi 'ls temas següents:

1.er Afinitat de nostras variacions de ceps de rahims blanchs y de rahims negres en las diversas especies y varietats de ceps americans é híbrids utilitats com porta-empelts.

2.^{on} Consideracions y estudi del coneixement dels rahims, malaras que han causat alguna alarma en lo pays.

Empelts á tap de suro.

Los empelts per medi del protector de suro, sistema-Rabassa, exposats en el «Concurs agrícola de Sant Sadurní de Noya» eran de garnatxa, picapoll y sumoy sobre riparia gloria de Montpeller, segons se 'ns ha manifestat. Tres d' ells tenían un poch més de quatre pams y 'ls altres tres restants de tres pams y mitx, tots ab dos

Aquestos folletos, publicats pe'l PERMANENT NITRATE COMMITTEE de Londres, los reparteix gratis la Delegació Hispano-Portuguesa, Claris, 96, Barcelona, solsament fent la demanda dels mateixos al Delegat.

El PERMANENT NITRATE COMMITTEE no vend ni disposa de nitrat, y sos desitjos son no intervinde en operacions mercantils. Però, está á disposició dels interessats pera suministrarlosi quants datos desitjin sobre preus, fletes, expendedors y demás antecedents necessaris pera 'l comers del nitrat de sosa.

PERMANENT NITRATE COMMITTEE. DELEGACIÓ HISPANO-PORTUGUESA.

¿Quína quantitat de nitrat de sosa (salitre de Xile) necessitan los diferents cultius y en quína época del any convé aplicar aquest adob? La importancia del nitrat de sosa en la horticultura y jardineria. Per lo Dr. D. Maximiliá Weitz, secretari de la Delegació *Der Vereinigten Salpeter-Produzenten*.

Lo nitrat de sosa en agricultura. — Son empleo en lo cultiu del cep. Per lo Dr. D. L. Grandeau, director de la Estació Agronómica del Est, Fransa.

«L' empleo del nitrat de sosa en los diferents cultius» acompanyat d' una ressenya sobre «la nutrició de la planta segons los moderns coneixements.» Conferencia donada per l' enginyer D. Mariano Capdevila y Pujol, delegat á Espanya y Portugal del PERMANENT NITRATE COMMITTEE.

Ayuntamiento de Madrid

PERMANENT NITRATE COMMITTEE

DELEGAT EN ESPANYA Y PORTUGAL:

D. Mariano Capdevila y Pujol.
Claris, 96, Barcelona.

VINYAS AMERICANAS.

GRANS CULTIUS
Y
VIVERS CATALANS
DE

D. Martial Ombrás

Avinguda Ferrocarril

FIGUERAS (Gerona)

Recomano als senyors Propietaris en bé desos interessos que, ans de comprar ceps americans, se serveixin consultar mos preus corrents y visitar mas plantacions ab 40.000 peus de 4 á 10 anys, produhint alguns milions d'estacas *Rupestis Lot, Guiraud, Martin, Gloire de Montpellier, etc.; Berlandieri é hibrid Mullardet*; podent esculliren plantacions de 500.000 barbats y 40.000 empeltats. No vench altres productos que 'ls meus, y las varietats que se demanin las serveixo sense barreja, auténticas y garantizadas en factura.

Desconfiar d'eixos comerciants que no tenen plantacions sino en sa imaginació y preus corrents.

A petició dels senyors compradors se regala y envia de franch la obra «No- ciones prácticas de viticultura; La Viña Americana, su plan- tación, ingerto, cul- tivo, enfermedad, & per D. Marsal Om- brás, propietari.

Aving.ª ferrocarril
FIGUERAS (Gerona).

rahims grossos cada un y molt ben desenvolats; lo qual es una pro- ba patent y manifesta de la molta influencia que exerceix el protec- tor de suro en la delicada operació del empelt.

Unión agrícola de Manresa y su Comarca.

Ab aqueix títol s' ha constituhit á Manresa, baix la presidencia de D. Joseph Casas, una associació rural. Com son nom ho indica, está destinada á la defensa dels interessos que tenen relació ab la terra.

L' ART DEL PAGÉS, al felicitarla, se felicita també de poder comptar ab una nova societat agrícola, á la que ofereix sos serveys desinteressadament.

Incubació dels ous.

Generalment hi ha la creencia que 'ls ous petits no son útils pera la incubació; aixó es una gran equivocació, la qual posa mol- tas vegades dificultats pera efectuar las postas d' hivern, en qual temporada 'ls ous son regularment més petits en sa majoria, y es perque son las primeras postas de las pollas.

De que 'ls ous sían petits ó grossos, en res influheix pera 'l des- entrotllo de la pollaya, lo primordial y més convenient es que sían fecundats per bon gall, perque encara que 'ls polls en sa naixensa surtin més petits, durant son desentrotllo igualarán, si no aventat- jan, als altres.

En lo que 's deu tenir més cuydado pera la incubació, després de la bona fecundació, es escullirlos que sían de gallinas y pollas ben vigorosas y sanas y de postas ben frescas.

Contra 'l black-rot.

Un intelligent viticultor francés aconsella las següents midas preventivas contra 'l *black-rot*, que tant sovint s' escampa per las vinyas:

- 1.ª Arrancar los pámpols y 'ls grans atacats desde un principi.
- 2.ª Cremar los sarments. pámpols y rahims infestats que hagin quedat á la vinya després de la cullita.
- 3.ª Tenir cuydado de no deixar may ni en las vinyas ni per sos voltants pilas de sarments de la poda anterior.
- 4.ª No escampar per las vinyas pilas de brisa que no hagi sigut destilada.

Y 5.ª Conservar sempre 'l terreno net d' herba.

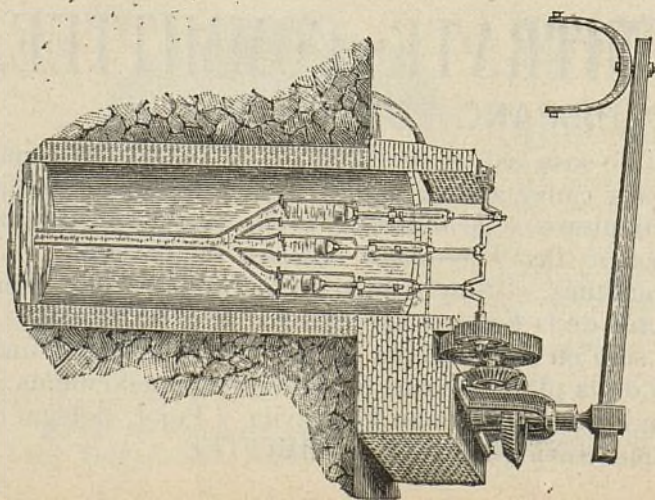
Aquestos consells tenen la gran ventatja de que son perfecta- ment realisables, qualitat que generalment no reuneixen tots los que 's donan pera combatre las actuals malalties de las vinyas.

REGLAS PRÁCTICAS
PERA OBTENIR
BONS OLIS

PER
G. J. de Guillen-García
enginyer.

Preu: 1 pesseta.

Primpessa, 12, entressol.
BARCELONA.

BOMBAS SIMPLIFICADAS.

Vegis lo número 160 de *La Pa- gesia*, ahont s' hi trobarán espli- caciones detalladas d' aquest sis- tema de bombas que á una fonda- ria de 4 metros á 30, treuhen de 500 á 90 litros d' aygua per minut y colocadas ab tots sos accessoris no més valen de 625 ptas. á 975 respectivament; passant d' un 10 per 100 més que qualsevol arte- facte dels coneguts fins avuy per elevar aygua.—Dirigirse als cons- tructors, **Srs. Moratones y Compañía, Llinás del Vallés**, ó al Director de L' ART DEL PAGÉS.

Conservació dels melons.

S' elegeixen los més sans, se 'ls neteja bé, se 'ls recubreix ab paper de cotó sense cola, y desseguida se colocan per tandas dintre d' una caixa ó barril que tanqui bé, de modo que no se toquin uns ab altres. Al fons s' hi posa una capa de guix en pols fi y sech; los buyts entre meló y meló, y entre aquéstos y las parets de la caixa, s' omplen també de guix, y altra capa de la mateixa substancia protegeix lo tot de la acció del ayre exterior. Segons asseguran, per aquet procediment poden guardarse 'ls melons sans més d' un any.

Espluga de Francolí.

Estém encara sufrint los efectes de la sequera. Las llegüms se poden donar per perdudas y si prompte no vé la pluja desitjada 's perdrá la cullita de las patatas que es important en aquesta vila, aixís com la del oli y demés.

4 Juny 1897.

Seu d' Urgell.

El temps inconstant que s' iniciá á mitjans d' Abril y ha continuat fins fa poch, lluny de perjudicar, ha millorat notablement la cullita, y si no hi ha novetat, bé pot assegurar-se que d' alguns anys á aquesta part no l' haurá tingut igual la ribera. En la part montanyosa se ressent un poch del fret del hivern, que matá un poch la sementera, però aixís y tot no hi ha motiu pera queixarse.

Valls.

Lo mes de Maig comensá ab plujas, després feu bastanta calor y terminá novament ab plujas. La cullita no se pert aquest any per falta d' aygua, però en cambi una ventada que destrossá los camps no s' emportá solsament las admetllas, avellanas y garrofas, sino que, cremant los blats á mitx fer, s' ha emportat també la cullita de cereals. Apareix per tal causa 'l blat completament rovellat y aixó no sols en los secans, si que també en lo que fou sembrat en las hortas.

La fira s' ha vist bastant concorreguda, si bé las transaccions foren escassas.

Vilafranca del Panadés.

Ha comensat la sega dels cereals: sa cullita se veu molt mermada per la destrossa que ha fet lo rovell. En tota aquesta comarca se notan los efectes de semblant malura en los blats.

5 Juny 1897.

Hi ha pera vendre á molt bon preu una partida de 1.500 EMPELTS DE SUMOLL Y XAREL-LO sobre riparia *Gloria y rupestris Martin*, molt ben soldats, donchs son de dos anys y tenen 40 centimetres de llargada.
Informaran en la Administració de *L' Art del Pagés*, Primpesa, 11 y 12, Barcelona.

AMADEO CROS.

Primpesa, 21, Barcelona.

FÁBRICA EN BADALONA DE PRODUCTOS QUÍMICHS
PERA LA INDUSTRIA Y AGRICULTURA.Ácids. — Nitrats. — Pirolignits. — Acetats. — Minis. — Alcohol methylich. —
Preparats d' estany. — Sulfat ferro y altres. — Superfosfat, etc.**MATERIAS PRIMERAS PER ADOBS.**

Carbonat potassa. — Cloruro potassa. — Sulfat potassa. — Nitrat potassa. — Nitrat sosa. — Sulfat sosa. — Sulfat ferro. — Sulfat magnesia. — Sulfat amoniach. — Fosfat cals d' os. — Fosfat cals mineral. — Fosfats precipitats. — Superfosfat cals. — Kainit. — Sofres. — Sulfat coure.

VENTALLS
ESPANTAMOSCAS
RODOLINS
Fanals de paper y
Bombas.Se fan més be y
més barato qu' en
cap altra casa.Carrer del Bou de la
Plassa Nova, 13,

BARCELONA.

Gran assortit de
papers de seda.

Vilanova y Geltrú.

Escriuhen d' aquella vila que 'l vi está á cualsevol preu y la *filoxera* avansant, fent molt anguniosa ja la existencia d' aquell Sindicat de defensa.

La cullita de llegums perduda del tot, y la de grans en molta part, per efecte del rovell y d' altra malura que 'ls ha deixat de color de cendra.

Fira de Manresa.

Degut á la crisis industrial y agrícola, se veje molt poch concorreguda la fira de la Ascensió. Se calcula que tant los comersos com los firetaysres, y aquestos han vingut en menor número que las altras vegadas, han venut cosa de la meytat de lo que acostumaban los demés anys.

Mercat de Figueras.

Bestiar.—Anyells de lactancia, destinats á la recría, d' un pés aproximadament de 7 á 8 kilos, de 11 á 12 pessetas.—Ovellas, sense anyell, de 7 á 8.

Ovis.—De 11'35 á 11'50 ptas. el mayal de 11 kilos 200 grams.

Patatas.—Novellas, poca sortida, de 0'75 á 0'80 pessetas los 10 kilos. Vellas, destinadas á la sembra, de 1'25 á 1'50.

Viram.—Gallinas de 1.ª, de 6'50 á 7'50 pessetas el parell.—De 2.ª, de 5 á 6'50.—Pollastres de 1.ª, de 4'50 á 5'50.—Id. de 2.ª, de 3 á 4'50.—Cunills de 1.ª, de 3'50 á 4'50.—Id. de 2.ª, de 2'50 á 3'50.—Ous, de 0'75 á 0'80 la dotzena.

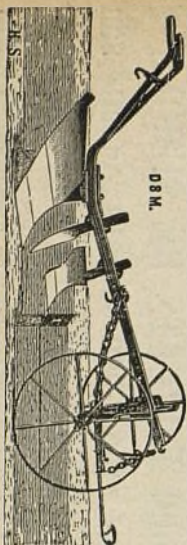
Grans y llegums.—Blat, de 19 á 20 pessetas la quartera de 80 litres, segons classe.—Mestall, de 15'50 á 16.—Ordi, de 8'50 á 8'75.—Blatdemoro, de 11 á 11'50.—Mill, de 12'50 á 13.—Monjetas, de 22 á 24.—Caragirats, los destinats al consúm, de 22 á 24.—Id. pera la sembra, de 25 á 27.—Fabas, de 13'50 á 13'75.—Vessas, de 13 á 13'25.—Ciurons, de 24 á 28.

Mercat de Granollers.

Blat, á 17 pessetas la quartera.—Ordi, á 7'50.—Cibada, á 7.—Monjetas paretanas, ganxet y avellana, á 22, 30 y 26'20.—Blatdemoro, á 10'50 y 11.—Fabas, á 11'50.—Fabons, á 12'50.—Vessas novas, á 13.

Mercat d' Olot.

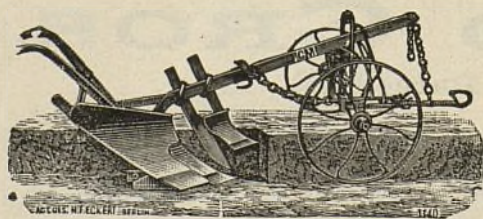
Blat, á 18 pessetas.—Mestall, á 17.—Blatdemoro, á 10'25.—Fajol, á 10'25.—Mill, á 12.—Panís, á 10.—Monjetas, á 22.—Fabas, á 14.—Vessas, á 17.—Llovins, á 10.—Patatas, á 10 y 12 la carga.—Ous, á 0'60 la dotzena.

Instrumentos aratoris de totas clases y sistemas.—Catálechs gratis (de franch.)

Bombas pera trafejar vins, pera regar, per agolaments é incendis.—Prempsas y Filtres pera vins.—Aradas, Desgranadoras de blat de moro, Ventadoras, Cedassos, Talla-pallas, Trituradoras de grans, etc.—Batadoras, Segadoras y Rasclets.—Aparells pera combatre lo mildew y la Pyrala.—Basculas y mànegas de totas classes.—Gran assortit d' articles pera cellers y botellerias.

Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.

GRAN DEPÓSIT
DE
MAQUINARIA AGRÍCOLA Y VINÍCOLA
DE
Albert Ahles

SUCCESSOR DE LA SUCURSAL NOEL DE PARÍS.

Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.

INSTRUMENTS ARATORIS DE TOTOS CLASSES Y SISTEMAS.
Catálechs gratis (de franch.)

Ayuntamiento de Madrid

GRAN DEPÓSIT
DE
MAQUINARIA AGRÍCOLA Y VINÍCOLA
DE **ALBERT AHLES**
Successor de la Sucursal Noel de París.
Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.

Mercat de Sant Celoni.

Badells per carn, de 6'50 á 7 rals carnicera.—Id. magres, de 70 á 200 pessetas un. Los grassos, moltes ganas de vendre per part dels pagesos y molt pocas ganas de comprar los carnicers, puix que acostantse l' época de segar tothom vol treure's y aquets ho coneixen, y per més que 'ls necessitin fan lo desganat. Los magres, son molt poch los que 'n compran per las rahons avans ditas.—Porchs, de 14 á 30 pessetas un.—Xays per la recría, de 10 á 15 pessetas un, molt poch son los que hi surten.

Los grans son insignificants en aquest temps.

Virám, preus elevats: ous, de 0'85 á 0'90 pessetas dotzena.—P.

2 Juny 1897.

Mercat del Vendrell.

Bastant concorregut se vejé lo mercat, notantshi una existencia més que regular de garrofas, las quals se cotisáren á 5'75 pessetas lo quintá.

Mercat de Vich.

Xeixa, á 16 pessetas la quartera.—Forment, á 15'25.—Mestall, á 12'25.—Séjol, á 11.—Ordi, á 7'25.—Cibada, á 7.—Espelta, á 5.—Blatdemoro, á 9.—Fajol, á 9'50.—Fabas, á 11'50.—Llegum, á 14.—Fasols, á 16.—Mill, á 12.—Ciurons, á 20.

Mercat de bestiar, á Barcelona.

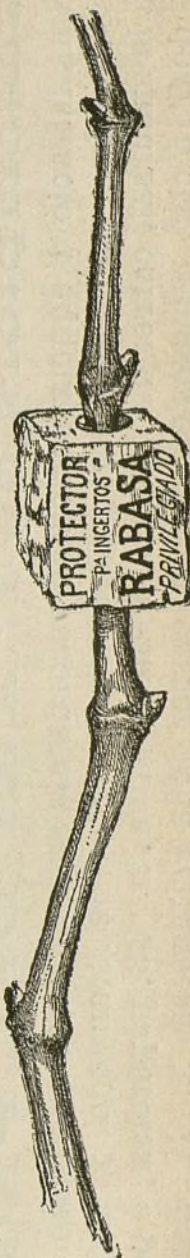
Los preus de la 1.ª desena d' aquet mes, son: Moltons d' Aragó y Lleyda, á 1'62 pessetas los 1.200 kilos, pés mort.—Id. d' Extremadura, á 1'50 id., id.—Ovellas d' Aragó y Lleyda, á 1'50.—Idem d' Extremadura, á 1'37.—Anyells d' Aragó y Lleyda, á 1'75.—Bous ó vacas de Galicia, á 1'75.—Id. del pays, á 1'62.—Badellas, á 1'81.—Porchs francesos, á 2'13 pessetas los 1.200 kilos, pés en mort.—Id. extremenyos, á 2.—Id. francesos, á 11'50 pessetas los 10'400 kilos, pés en viu.—Id. extremenyos, á 10'50 id., id.

Cria lucrativa del cerdo.

La important casa editorial de Madrid «Hijos de Cuesta» acaba de publicar un altre llibre d' agricultura ab lo titol de *Cria lucrativa del cerdo*, rassas, construcció de corts, reproducció, alimentació y engreix: productos, malalties y sanació; seguit de la matansa, elaboració y conservació de tota classe d' embutits y aprofitament de diferents productos del porch, per D. Bonaventura Aragó, ab 43 figuras entreposadas en lo text de dita obra, la qual se ven á 5 pessetas en Madrid y á 5'50 en provincias. Consta de 246 planas, en las que s' hi dona bon desentrelló á las materias de que tracta y que hem anunciat anteriorment.

PROTECTOR

DE SURO

PERA EMPELTAR
LAS VINYAS.

VENTATJAS DEL PROTECTOR DE SURO PERA L' EMPELT DELS CEPS

Lo suro que, com es sapigut, es un gran allunyador del fret, aixis com un bon conservador del calor, es per l' operació del empelt d' excelents é incomparables propietats.

Ademés de la ventatja d' abrigar millor l' unió, preservantla de l' inclemencia del temps, la subjecta, expelleix l' humitat y fa soldar de la manera més perfecta que 's puga desitjar.

Ab lo **Protector** de suro 's poden empeltar los ceps de tots gruixos fins los més prims; en lo mateix temps se n' empeltan molts més que per lo sistema antich, é impideix que li surtin al empelt las arrels superiors, tant perjudicials á aquestas plantas y que tant treball dona lo tallarlas.

Per aquest sistema 's suprimeixen las lligadas ab rafia y, per consegüent, lo molest y entretinut treball de lligarlo; la planta no produheix goma, adquireix més vigor y ufana, y al engroixir-se, ell mateix romp lo **Protector**, fentlo saltar.

Ab lo **Protector** de suro, 'l mateix any comensa á produhir alguns rahims, habent arribat á obtenir, si bé en contats ceps, fins cinch rahims grossos.

Lo modo d' emplearlo es molt senzill: se talla en redó 'l cep á ran de terra, fentli un tall de dos á tres centimetres en direcció del eix; se posa 'l **Protector** per lo forat més xich, y quand la planta ha rebassat lo diámetro més gros, s' hi uneix l' empelt fet tascó, fent pujar lo **Protector** fins á dos ó tres milimetres del nivell del porta-empelts, calantlo després ab terra.

Convé no confondre aquet sistema ab altres qu' han donat dolents resultats.

Al propietari ó agricultor que desconfi, sols se li demana qu' ho probi com ensaig, per quant son preu sols es de **4 rals lo cent.**

**PROTECTOR
DE SURO**

PERA EMPELTAR
las vinyas.

AB PATENT D' INVENCIO.

*El mellor sistema,
més eficaç
y económic.*

J. RABASA

Palma Sant Just, 12.
BARCELONA.

Molt nos plau la constància ab que la casa editorial «Hijos de Cuesta» ve publicant llibres d'agricultura, ab los que ja ha format un catàlech bastant numerós é important y aquet es un dels motius perque la felicitém y digám com en lo número anterior «no cal recomanar la citada publicació, donchs sa »importancia ve demostrada per la simple anunciació del seu contingut y per la firma que l'autorisa.» Lo nom de Aragó es prou conegut pera dirne res més en son elogi.

No terminarém aquestas ratllas sense recordar que fins l'any 1891 en que nostre col·laborador, D. Anton Ginebreda, publicà son *Ensayo sobre la cria del cerdo*, nostre pays estabà orfe de llibres que s'ocupessin de la important cria del porch y que desde allavors se n'han donat á llum dos més; un l'any passat á Barcelona, — que segons nos han dit es una *reminiscencia* del original del mentat Sr. Ginebreda — y l'que 'ns ocupa en aqueix moment, degut á un publicista agrícola de reconeguda competencia, donchs no necessita ferse 'l nom perque ja 'l té d'any.

MERCATS.

Barcelona: *Dilluns*, Manlleu, S. Climent de Llobregat, S. Martí de Provensals — *Dimars*, Argensola, Caldas de Montbuy, Vich, Calaf. — *Dimecres*, Igualada, Sant Celoni, Tarrassa, Torelló (S. Feliu), Vilanova y Geltrú. — *Dijous*, Castellfollit de Riubregós, Granollers, Manresa, S. Sadurní de Noya, Voltregá (S. Hipòlit). — *Divendres*, Argensola, Besora (S. Quirze). — *Dissapte*, Igualada, Mataró, Sabadell, Vich, Vilafranca del Panadés, Calaf. — *Diumenje*, Arenys de Mar, Artés, Canet de Mar, Cardedeu, Castellví de la Marca, Castellví de Rosanes, Centellas (Sta. Coloma), Corbera, Esparraguera, Estany (Sta. Maria), Manresa, Martorell, Mollet, Moyá, Piera, Ripollet, Riudevitlles (S. Pere), Roda, Rubí, S. Feliu de Codinas, Sant Quintí de Mediona, Tarrassa, Bruch, Collbató, Masnou, Montmaneu, Sallent, Sentmenat. — *Extraordinaris*, Cabrera de Mataró, 2 novembre. — Malgrat, 17 juliol. Sitges, 15 y 30 de cada mes. — Los dimars y dimecres de cada setmana hi ha mercat de bestiar á Barcelona.

Girona: *Dilluns*, Olot, Sta. Coloma de Farnés, Torroella de Montgri. — *Dimars*, Besalú, Hostalrich, Palamós, Castelló de Ampurias. — *Dimecres*, Amer, Banyolas, Cassá de la Selva, Verges. — *Dijous*, Figueras, Massanet de la Selva, Palafrugell, Vidreres. — *Divendres*, La Bisbal, Olot. — *Dissapte*, Girona. — *Diumenje*, Anglès, Arbucias, Bagur, Blanes, Calonge, La Escala, Llagostera, Port de la Selva, Puigcerdá, Rupia, S. Hilari, Tortellá, Caldas de Malavella, Ripoll, Camprodón. — *Extraordinaris*, Calonge, lo 28 de juliol y 10 de novembre. S. Llorens de la Muga, 27 setembre.

Tarragona: *Dilluns*, Creixell, Reus, Sta. Coloma de Queralt. — *Dimars*, Arbós, Cornudella, Montblanch, Tarragona. — *Dimecres*, Amposta, Valls, Vilaplana. — *Dijous*, Vendrell, Espluga de Francolí. — *Divendres*, Cornudella, Montblanch, Tarragona. — *Dissapte*, Valls. — *Diumenje*, Sarreal, Selva (la), Valls, Vendrell, Espluga de Francolí.

Lleyda: *Dilluns*, Lleyda, Tàrraga, Tremp. — *Dimars*, Cervera, Palau d'Angle-sola, Seu de Urgell, Sort y Solsona. — *Dimecres*, Balaguer, Pons, Mollerusa y Pobla de Segur. — *Dijous*, Agramunt, Bellver, Lleyda, Tàrraga, Vilaller. — *Divendres*, Cervera, Seu de Urgell, Torá y Solsona. — *Dissapte*, Balaguer, Gerri, Isona. — *Diumenje*, Agramunt, Albi, Albagés, Arbeca, Artesa de Segre, Bellpuig, Bellver, Cabó, Esterri de Aneó, Guimerá, Guixes, Manresana, S. Llorens de Morunys, Organyá. — Lo dia 15 de cada mes, hi ha mercat de bestiar, á Lleyda.

IMPREMTA BARCELONESA, carrer de las Tapias, número 4, Barcelona.

Als subscriptors de L' ART DEL PAGÉS

La Administració d'aqueix periódich recorda als seus abonats que estàn en descubert, se serveixin saldar comptes y posarse al corrent de la anyada, ja siga directament á la sucursal, carrer del Bou de la Plassa Nova, n.º 13, papereria, ó per medi de sellos de 0'15 cts., remesos en carta al carrer de la Primpcesa, n.º 11, Barcelona.

TURTÓS

DE

COCO Y LLINOSA

en cocas y en farina

PER ALIMENT

DEL BESTIAR

y tot lo que tinga
relació ab la

AGRICULTURA

Dirigirse al
CONSULTORI-MOSTRARI
AGRICOLA

Primpcesa, 12, entressol,
BARCELONA.

MÁSTIC VEGETAL INALTERABLE

PERA TOTA CLASSE D' EMPELTS

y heridas de las plantas

Indispensable als arboricultors, hortelans, jardineros, viticultors y agricultors en general.

Se pot usar sempre y no danya may. Una sola capa basta pera cubrir l'empelt y curar las heridas dels arbres.

BARCELONA. — Carrer de la Primpcesa, 11 y 12. — BARCELONA.

Ayuntamiento de Madrid